

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: (B.S.)
 Cím: Könnyek között leplezte le József királyi herceg a hősök emlékművét Budaörsön

Uj Nemzedék

1925. 7. 28.

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

725.94

He

Hősi emlékmű Budaörsön

Idő

1925

Személy

Helyszám

Könnyek között leplezte le József királyi herceg a hősök emlékművét Budaörsön

Amit a halottak üzennek . . .

— Az Uj Nemzedék tudósítójától. —

Bensőséges ünnep keretében szentelte fel Budaörs népe vasárnap délelőtt a község hősi halottainak emlékművét. Az országut hatalmas diadalkapuján egymásután futott be a leleplezésre érkező vendégek autója. József királyi herceg, a községből rekrutált katonák egykori vezére, segédtisztje, Pábray őrnagy kíséretében jött el, a kormányzót, Vass József helyettes miniszterelnök képviselte, tjt-kára, Varró Sándor dr. kíséretében, Svoy István tábornok, egyes dandárparancsnok, a honvédelmi miniszter, Naményi-Koncz tábornok a Vitézi Szék nevében jelent meg, vitéz Legény Béla és Huszár Hugó századosokkal, segédtisztjeikkel, míg a csendőrséget Lakics őrnagy képviselte. A vármegye részéről Preszly főispán, Agoraszti alispán, Németh dr. főszolgabíró vett részt az ünnepségen.

Csiszárík János püspök celebrálta a bevezető szentmisét, míg a zsufolásig megtelt templom előtt, tábori oltárnál Madarász István mondott misét. A sokezer főnyi közönség többi része a Szent Vince apácák udvarán tartott misén vett részt. Ezután kezdődött a leleplezés aktusa. A szobornü vasrácsa körül fegyveres, virágos levonték és leányok álltak sorfalat; a kordonon belül foglaltak helyet a vendégek. Körös-körül végláthatatlan embergyűrű. Budaörs 8000 lakosán kívül ott volt a szomszéd falvak népe, hogy megnézzék Pásztor János szobrászművész alkotását; Hauser, János

biró és Bencze András főjegyző fáradhatatlan buzgalommal vitték a megvalósulásba az emlékművet, amely 150 milliójába került a lakosságnak. A fekete lepellel burkolt szoborralé most gyászruhás menet indul: özvegyek, árvák, akik azóta gyászolnak. Halotti koszorukat visznek a kezükben, a gyertyák sápadt lángja reszket a fekete színek között és kitörő zokogásukra felzug a gyászinduló. Temetnek . . . A királyi herceg és a miniszter felállással tisztelik meg a gyászmenetet. Ének. Zenekar, dalkör: mind földműves.

Ezután

József királyi herceg.

lép az emelvényre.

— Mintha hallanám énekük visszhangját a Kárpátokon, a jégbe dermedt orosz őserdőkben, a Doberdó szikláinak égő poklában, Tirol ormain, látom őket énekelve győzni és dalolva meghalni. Alattam küzdöttek a budaörsi fiúk is, odaadták életüket abban a hitben, hogy hazánk boldogabb lesz.

— Jött a forradalom. A mérég hatott, a

hadsereg összeomlott. Szabadságot hangoztattak és most milliónyi testvérünk szenved rabigában nyomorog. Amerikába vándorol, ahol nem szabadság, hanem a rabmunka várja őket, a bánya, ahol testileg-lelkileg tönkremennek.

— Ahol a testvéreink küzdöttek . . . a sok százezer fakereszt elkorhadt, a sirok eltűntek. Nem feledjük őket, mintha hallanám: testvéreink, csak akkor nem haltunk meg hiába, ha ti a hazéért éltek!

A sokaságot megrázza a zokogás. A királyi herceg maga is küzd elötörő könnyeivel, majd fátyolozott hangos, németül végzi a szavait.

— Alljunk meg egy pillanatra fedetlen fővel e kétszázhatvanhárom hősi emléke előtt, fogadjuk meg: méltók leszünk hozzájuk, mocskos forradalmak többé nem fognak ki rajtunk. A jeltelen sirokban nyugvó hősökkel találkozunk még. Derék katonám, ez a viszontlátás örömteljes lesz, mert a ti emlékeiteknek élünk és akkor nem estetek el hiába!

Szemre szorított zsebkendővel állnak az emberek, csak a megeskülvő vállakon látszik, hogy mindenki sir, a feszes vigyázzban álló levonték, az öreg csendőrök szeme csupa könny. Lehull a lepel. A Kápolnahegyen lövés robban.

1914

1918

A világháboruban hősi halált halt fiatal emlékére Budaörs közönségének áldozatkészsége.

Ez a felírás. A mű: Krisztus felkarolja az összerokkádó ifjú katonát. Szenvedés és megváltás. Szívbemarkoló ábrázolása.

A szobrot

Csiszárík János

püspök áldotta meg és németül mondotta el megragadó ünnepi beszédét. Azokhoz szólt, kik valakijüket elvesztették a hősök között. Emlékek, amelyekre a feledés fátyla borult, újra elénk lépnek. Az érték hullott könnyeknek gyöngyökké kell válniok, hogy csillogjanak a szeretet koronájában. Bibliai idézettel végzi szavait: „ne legyetek szomorúak, mint a pogányok, akiknek nincsen reménységük . . .”

A dalkör a „Hősök sirja” című éneket adta elő, majd

Preszly Elemér

főispán tolmácsolta a kormányzó üdvözlését. — Ha majd elindulunk a határokra, — mondta — ezek a hősök köztünk lesznek és diadalra vizzik az ineger Magyarország gondolatát!

A főispánt megéljenezték. Wild József nemzetgyűlési képviselő németül szólt arról, hogy hogy mi még a halottainkat se tudtuk hazahozatni. „Mária” leányok éneke, majd hadiársvált szavalata következett. „Az én hősi halott apámhoz . . .” A kis árva versére sok embert elérzékenyített. A kerület képviselője, Gschwindt Ernő mondott ezután hatásos beszédet, majd Hauser bíró szólalt fel. A megható ünnepi avatás a Himnusszal végződött. A tömeg lassan széteszlott és a koszoru és virágsírból ragyogó fehérén fénylett ki Krisztus a katonával.

(B. S.)